

Крачка напред при вързаното отглеждане. Важните детайли

ст. н. с. д-р инж. Стефан Станев

Посочените в предната статия варианти не са единствените – има още доста решения за вързващи устройства, всеки със своите предимства и недостатъци. Има обаче едно решение, което се явява крачка напред в еволюцията от вързано към свободно- боксово отглеждане. Това са така наречените комбибоксове. Конструктивните решения могат да бъдат различни, но тук ще споменем само двата основни варианта, на които стъпват различните конструкции.

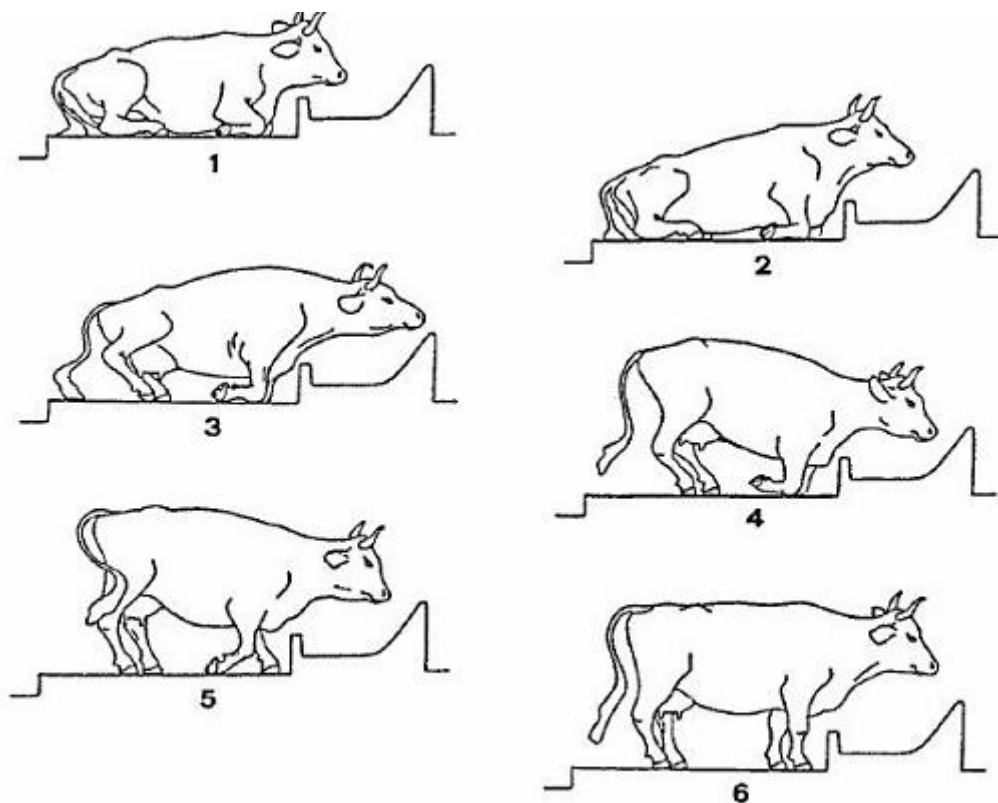
Фиг. 1. Комбибокс без ограничител отзад Фиг. 2. Комбибокс с ограничител

При комбибоксовете леглото е разположено отново до яслата, но липсва класическото вързващо устройство (фиг. 1). Когато между леглата и стената на сградата има достатъчно място, кравата е свободна когато поиска да напусне бокса. Когато в задния край на комбибокса няма ограничител (фиг. 2.), кравата има (в значителна степен) свободата, която би имала при свободно- боксовото отглеждане. Когато ширината на помещението е малка и не може да се осигури пътека за движение с нормална ширина, ограничителят отзад (когато е спуснат) не позволява кравата да напусне бокса когато тя пожелае. В този случай решението по същество е вариант на вързаното отглеждане.

Комбибоксовете са наистина едно решение, което е крачка напред от вързаното към свободно- боксовото. При такъв вариант е възможно и доенето в доилна зала (нещо, което е трудно за осъществяване при стандартното вързано отглеждане). Но

този вариант носи по- голямата част от негативите на вързаното, отколкото плюсовете на свободно- боксовото отглеждане. По тази причина трябва да се прилага само там, където се прави преустройство на съществуваща сграда и габаритите на тази сграда не дават възможност за друго, по- добро решение.

Общото и при вързаното, и при комбибоксовото отглеждане е, че кравите почиват и се хранят на едно и също място. Това място трябва да е достатъчно дълго, за да може кравата да лежи спокойно в него. В същото време трябва да е достатъчно късо, за да не позволява дефекирането да става върху самото легло. Трябва да бъде гарантиран и достъпът на кравата до фуража. За да стане това, е необходимо яслата (или онази част от фуражната пътека, върху която става залагането на фуража) да бъде разглеждана като част от мястото за лежане. За постигането на това и за да може яслата да се използва ефективно от лежащата крава, е необходимо да се спазят в максимална степен определени предписания.

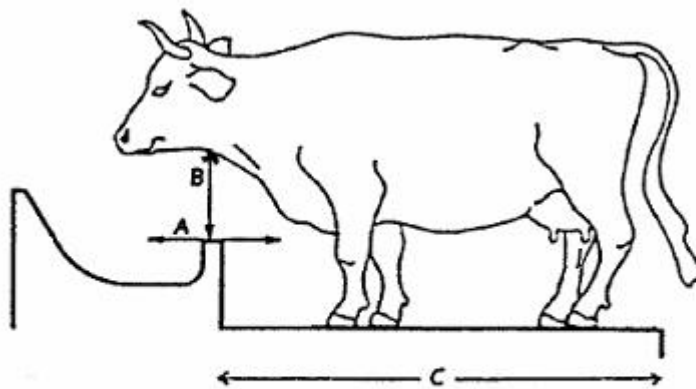
Фиг. 3. Движения на ставаща крава.

На фиг. 3 схематично е показана последователността на действията на една крава, която става.

От нормалното легнало положение (поз. 1.) кравата повдига и изпъва главата си напред (поз. 2.), след което започва да се изправя със задните си крака (поз. 3). При това положение тялото и прави мах напред и главата, с изпънат напред врат, достига максимално напред. При изпънати задни крака (поз. 4.) главата е леко дръпната назад, след което започва изправянето с предните крака (поз. 5). От позиция 4. до положение напълно изправена (поз. 6.) кравата запазва (спрямо задния ръб на яслата) едно и също положение на тялото в надлъжна посока, като при това се повдига нагоре.

При лягане кравата извършва аналогични действия, но в обратна последователност.

На фиг. 4 са посочени важните параметри, с които трябва да се съобразяваме, когато правим леглото и яслата при вързано отглеждане.

Фиг. 4. Изискванията: достатъчно пространство по хоризонтала (А) и по вертикала (В), съответстващи на дължината на леглото (С).

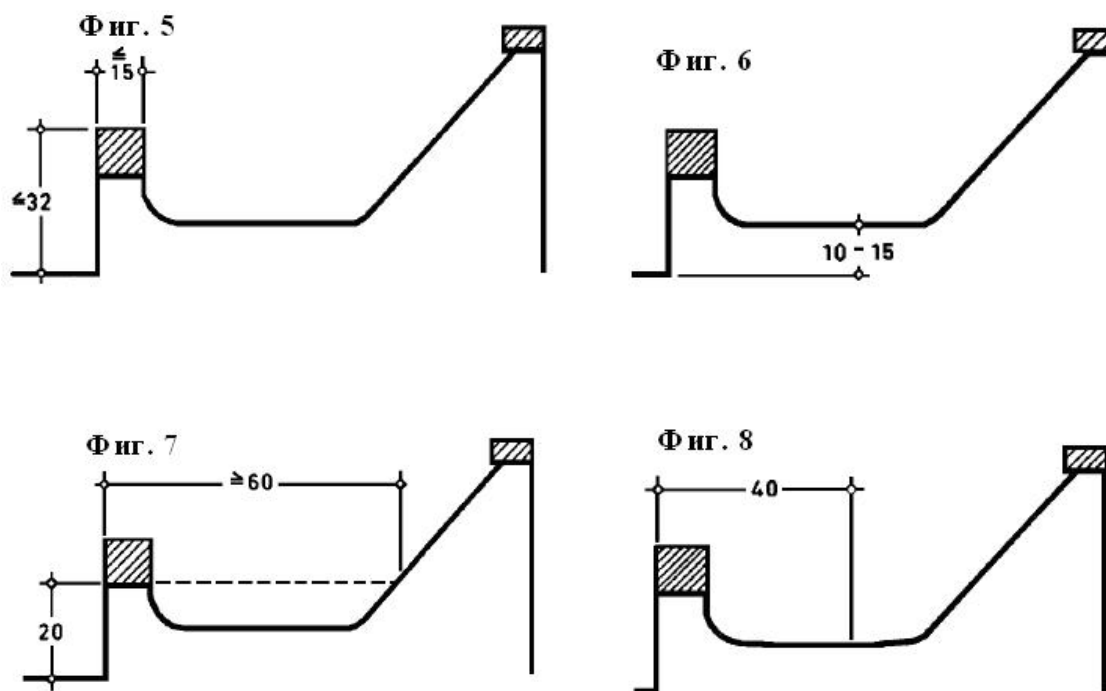
Ако ръбът към страната на леглото позволява на легналото животно да си държи спокойно главата над яслата, а вързващото устройство осигури възможността при изправяне и при лягане кравата (или телето) да направи този мах напред (различен за различните категории говеда), леглото може да се направи с размери, посочени в таблицата. Размерите в скобите са минимално допустимите, като е за предпочитане да се избягват.

Размерите на яслата са строго обвързани с тези на леглото и с размерите на животните. По- долу ще посоча размерите, които са за крави с височина при холката 135 ± 5 cm. За крави с други габарити и за останалите категории говеда тези размери са невалидни.

Размери на леглото за различни категории говеда при вързано отглеждане.

	Размер на леглото	
	Ширина cm	Дължина cm
1. Млади говеда до 200 kg в къси легла	70	120
2. Млади говеда до 300 kg в къси легла	80	130
3. Млади говеда до 400 kg в къси легла	90 (85)	145 (140)
4. Млади говеда над 400 kg в къси легла	100 (95)	155 (150)
5. Млечни крави в къси легла	110 (105)	165(160)
6. Млечни крави в средни легла	110 (105)	200 (195)

На фигурите 5 – 8 са посочени основните размери на ясла – съобразени с изискванията на животните.

Фиг. 5. Стената на яслата към страната на леглото, включително допълнително монтирани елементи като дървени греди, водопроводни тръби или елементи от

вързващи устройства, не бива да е по- висока от 32 cm. спрямо нивото на леглото и по-дебела от 15 cm.

Фиг. 6. Дъното на яслата трябва да е повдигнато с 10 – 15 cm. над нивото на леглото (респективно от горното ниво на гумен или друг вид дюшек, ако се предвижда такъв).

Фиг. 7. Яслата трябва да бъде достатъчно широка. Разстоянието до евентуална предна стена, наниво 20 cm. Над леглото, не бива да е по- малко от 60 cm.

Фиг. 8. Дъното на яслата не бива да има хлътвания под приетото ниво на разстояние 40 cm. от ръба към животните.

По отношение на профила на яслата може да се правят различни вариации. Препоръчителният вариант обаче е дъното на яслата, без да променя нивото си, да продължи като фуражна пътека, по която да преминава средството, с което ще разнасяме фуража. Най- добрият вариант е да няма ясла, а да има само ръб към страната на животното.

АГРОЕКОН ООД
Консултации и проектиране
на селскостопански обекти,
биогазови инсталации

ул. Милин Камък 23 ап. 2
6000 Стара Загора
Тел./ факс 042 621 303
Мобил. +359 887 582 684

e- mail:
s.stanev@agroecon.com
web: www.agroecon.com